

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a Mgr. Daniely Zemanové, v právní věci žalobkyně: **S. G.**, zast. Mgr. Evou Krahulíkovou, advokátkou se sídlem Ke Skalkám 3080/58, Praha 10 – Záběhlice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2013, č. j. OAM-128/ZA-ZA06-K01-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 12. 2014, č. j. 61 Az 6/2013 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně, Mgr. Evě Krahulíkové, advokátce se sídlem Ke Skalkám 3080/58, Praha 10 - Záběhlice, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši **6 800 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2013, č. j. OAM-128/ZA-ZA06-K01-2012 (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany tak, že se jí mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Úvodem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné stručně připomenout dosavadní vývoj v právě posuzované věci. Z předloženého správního spisu lze zjistit, že stěžovatelka podala dne 14. 5. 2012 žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci správního řízení uvedla, že do ledna roku 2009 žila na Ukrajině ve městě Cherson. Do České republiky odjela za prací přes agenturu, která vyřídila veškeré potřebné doklady. Po příjezdu do České republiky jí byl zaměstnanci této agentury odebrán cestovní doklad s tím, že jí bude vrácen, až odpracuje 1 000 USD. Po dvou měsících byla stěžovatelce nabídnuta práce. V té době se však necítila dobře, měla problémy s tlakem, byla na tom špatně psychicky a nastoupit do práce odmítla. V návaznosti na to ji telefonoval ředitel agentury a vulgárně ji vyhrožoval. Stěžovatelka tedy do práce nastoupila. Po třech dnech však utekla a obrátila se na Policii České republiky. Tím začalo vyšetřování zločinu obchodování s lidmi. Stěžovatelka byla zařazena do programu na ochranu svědků a získala za tímto účelem vízum, poslední bylo platné do 4. 5. 2012. Obžalovaný ředitel agentury a další tři zaměstnanci této agentury byli rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2011 zproštěni obžaloby.

[3] Stěžovatelka se obává návratu na Ukrajinu, neboť má strach ze msty obžalovaných, kteří mají na Ukrajině kontakty i u policie. V dubnu roku 2012 přišli za matkou stěžovatelky na Ukrajině dva muži a vyptávali se na stěžovatelku, uvedli, že jsou policisté a věděli, že stěžovatelce 4. 5. 2012 končí vízum. Telefonicky obtěžovali také sousedy stěžovatelky a vyptávali se na ni. Matka stěžovatelky měla obavy a obrátila se na policii, bylo jí řečeno, že pokud tam stěžovatelka není, nemohou nic dělat, až by přijela, uvidělo by se. Dále uvedla, že Ukrajinu v průběhu vyšetřování navštívila celkem třikrát, žádné potíže neměla. Stejně tak nemají v současnosti na Ukrajině žádné potíže syn ani matka stěžovatelky.

[4] Krajský soud v napadeném rozsudku k vytýkanému porušení § 12 zákona o azylu uvedl, že výčet důvodů, pro které lze mezinárodní ochranu podle tohoto ustanovení udělit, je taxativní a stěžovatelka ani jeden z těchto důvodů v průběhu řízení nejenže neprokazovala, ale ani neuváděla. Nebylo prokázáno, že by stěžovatelka byla pronásledována za uplatňování politických práv, resp. že by v tomto směru vyvíjela ve vlasti nějakou činnost. Nebylo také prokázáno, že by stěžovatelka měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

[5] K namítanému porušení § 14a zákona o azylu krajský soud uvedl, že z provedených pohovorů vyplývá, že stěžovatelka navštívila třikrát Ukrajinu, aniž by tam měla potíže. Pobývala v místě dřívějšího bydliště a navštěvovala tam příbuzné a známé. Uvedla, že její příbuzní na Ukrajině žádné potíže ze strany soukromých osob ani státních orgánů nemají. Jestliže stěžovatelka oponovala tím, že se její matka obracela na policejní orgány, které ve věci nic nečinily, pak na druhé straně si její matka na postup tamní policie nikde nestěžovala a nedomáhala se sjednání nápravy. Argument stěžovatelky, že když pobývala v době trestního řízení na Ukrajině, byla chráněna Policií České republiky, je dle názoru soudu irelevantní, neboť v případě ohrožení ze strany soukromých osob by jí nepochybně nebyla Policie České republiky schopna poskytnout pomoc na Ukrajině. V neposlední řadě je nutno poukázat na to, že pokud by protiprávní jednání ze strany soukromých osob

pokračování

stěžovatelce v zemi původu hrozilo, lze se podle informací o Ukrajině domáhat pomoci u příslušných státních orgánů i nevládních organizací. Navíc z informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky vyplývá, že existuje možnost podání stížnosti proti postupu pracovníků Ministerstva vnitra Ukrajiny a prokuratury (i když málo efektivní), že je možno se obracet se stížnostmi i na ochránce lidských práv, a že je možnost podání stížnosti na nečinnost státních orgánů. Z uvedeného učinil krajský soud závěr, že v případě návratu nehrozí stěžovatelce nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[7] Namítá, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s podmínkami udělení doplňkové ochrany. Zcela opomíjí současný ozbrojený konflikt, který se na Ukrajině odehrává. Stěžovatelka je z jižní části Ukrajiny (město Cherson), kde aktuálně panuje extrémně napjatá situace, útoky separatistů od východu směrem dále k Černému moři nelze jakkoli vyloučit. Již v době vydání napadeného rozsudku panovala v této části Ukrajiny kritická situace, krajský soud se však s ní nijak nevypořádal. V této souvislosti odkazuje na tiskové prohlášení Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 16. 2. 2015 týkající se situace v okolí města Debalceve.

[8] K argumentu soudu, že je možno podávat stížnosti, uvádí, že její obava ze msty a případné neúčinné ochrany proti ní pramení především z faktu, že je přesvědčena o špatném fungování ukrajinské policie, které je do značné míry ovlivněno korupcí. V případě, že by jí hrozila vážná újma, jednalo by se o ohrožení vyžadující okamžitý zásah. Nebyl by zde prostor pro podání stížností, které by nefungovaly jako adekvátní ochrana případného útoku ze strany mafiánských struktur. Okamžitý zásah by byl možný jen ze strany policie. V této souvislosti upozorňuje na vysokou míru korupce na Ukrajině a odkazuje na zprávu UN Convention against corruption – Civil society review: Ukraine 2011. Důsledkem korupčních praktik ve státní správě je její nesprávné fungování a tedy i nedůvěra matky stěžovatelky v patřičnou pomoc z jejich strany. Korupční prostředí může ovlivnit reakci na případnou žádost stěžovatelky o ochranu její osoby a jejích rodinných příslušníků.

[9] Obchodování s lidmi v souvislosti s nucenou prací je na Ukrajině stále tíživým problémem, který není ze strany státu dostatečně řešen. Skutečnost, že je organizovaný zločin v této oblasti běžnou realitou, zvyšuje pravděpodobnost možného nebezpečí ze strany osob, proti kterým stěžovatelka svědčila (v této souvislosti odkazuje na dokument Trafficking in persons report 2012, US Department of State). Strach ze msty v souvislosti s podáním výpovědi nelze zlehčovat. To, že nedošlo k pravomocnému odsouzení příslušných osob, nic nemění na skutečnosti, že trestní stíhání proti nim bylo vedeno a existovaly důvodné skutečnosti ze strany orgánů činných v trestním řízení považovat jednání obviněných za trestné. Stěžovatelka v maximálním rozsahu s orgány České

republiky spolupracovala a nyní jí kvůli tomuto vysoce morálnímu postoji hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí.

[10] Odůvodnění napadeného rozsudku považuje za nepodložené. Veškeré argumenty jsou postaveny na mnohdy irelevantních informacích, které nemají významnou souvislost s daným případem. Stěžovatelka není schopna dokázat, že je budoucí msta vůči její osobě reálná. V souvislosti s tímto zmiňuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, dle něhož je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vázících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti. Vzhledem k tomuto požadavku považuje stěžovatelka rozhodnutí za nezákonné, vystavené na neúplných skutkových zjištěních a nesprávném právním posouzení.

[11] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že správní rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany i rozsudek soudu považuje za vydané v souladu s právními předpisy. Odkazuje na své vyjádření k žalobě a trvá na tom, že i přes současné podmínky na Ukrajině není důvod rušit rozhodnutí správního orgánu. Ohledně situace na Ukrajině uvádí, že není důvod odklonu od § 75 s. ř. s.

[13] Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[16] Nejvyšší správní soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatelky, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

[17] Stěžovatelka namítá, že krajský soud opomenul současný ozbrojený konflikt na Ukrajině a nedostatečně se tak vypořádal s podmínkami pro udělení doplňkové ochrany. K tomuto je v první řadě nutno konstatovat, že stěžovatelka žádné skutečnosti ohledně ozbrojeného konfliktu na Ukrajině a jeho dopadu na její situaci neuváděla ani v řízení před

pokračování

správním orgánem ani v řízení před krajským soudem. Krajskému soudu tedy nelze vyčítat, že se těmito skutečnostmi nezabýval.

[18] V kasační stížnosti v souvislosti s ozbrojeným konfliktem uvádí pouze, že je z jižní části Ukrajiny (město Cherson) a nelze vyloučit další útoky separatistů od východu směrem k Černému moři. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (zejména rozsudek ze dne 13. 3. 2008, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS) nestačí k udělení mezinárodní ochrany pouze reálná existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadateli musí v důsledku takového konfliktu hrozit reálná újma, např. v podobě vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. V situacích tzv. totálního konfliktu hrozí vážná újma v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel „prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“

[19] K bezpečnostní situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, kde konstatoval, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“

[20] Stěžovatelka pochází z města Cherson na jižní Ukrajině. V této oblasti ozbrojený konflikt v současnosti neprobíhá, jak ostatně sama připouští. Žádné další skutečnosti týkající se ozbrojeného konfliktu, v důsledku nichž by jí hrozila vážná újma, netvrdí. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nejsou známy žádné relevantní informace, na jejichž základě by vyvstaly pochybnosti, že by neudělením mezinárodní ochrany došlo k porušení zásady *non-refoulement*.

[21] Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu, že v případě návratu stěžovatelce nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Stěžovatelka od začátku vyšetřování zločinu obchodování s lidmi navštívila Ukrajinu celkem třikrát, pobývala při tom v místě svého dřívějšího bydliště a navštěvovala své příbuzné a známé. Ani jednou se nesetkala s potížemi ze strany soukromých osob či státních orgánů. Stejně tak syn ani matka stěžovatelky žádné potíže ze strany soukromých osob či státních orgánů nemají. Rovněž v České republice neměla žádné potíže ze strany osob, proti kterým svědčila, či jiných soukromých osob. Co se týče návštěvy matky stěžovatelky na policii na Ukrajině, je nutné poukázat na to, že jí bylo sděleno, že pokud tam stěžovatelka není, nemohou nic dělat, až by přijela, uvidělo by se. Nelze tedy konstatovat, že policie odmítla stěžovatelce pomoci. K tvrzené návštěvě dvou mužů u matky stěžovatelky v dubnu 2014 je

nutné konstatovat, že tito muži se jako policisté pouze představili, neměli uniformy, ani nepředložili žádné doklady své totožnosti. Není tedy postaveno na jisto, že se o policisty skutečně jednalo.

[22] Ačkoliv Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou, že podávání stížností by v případě ohrožení vyžadujícího okamžitý zásah nebylo dostatečně efektivním prostředkem ochrany, nebylo prokázáno napojení osob, proti nimž stěžovatelka svědčila, na policii a státní orgány. Nelze tedy dovozovat, že v případě ohrožení vyžadujícího okamžitý zásah, by policie stěžovatelce nepomohla. Ze stejných důvodů jsou nepřipadné odkazy stěžovatelky na vysokou míru korupce na Ukrajině. Z ničeho totiž nevyplývá, že je policie (či jiné státní orgány) podplacena soukromými osobami, jejichž msty se stěžovatelka obává.

[23] Lze tedy uzavřít, že neexistují důvodné obavy, že by v případě návratu stěžovatelce hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Závěry žalovaného i krajského soudu odpovídají dlouhodobé judikatuře Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54). S námitkou, že je odůvodnění napadeného rozsudku nepodložené a že jsou argumenty postaveny na irelevantních informacích bez souvislosti s případem, se Nejvyšší správní soud s odkazem na výše uvedené neztotožnil.

[24] Závěrem soud konstatuje, že dokumenty, ze kterých stěžovatelka cituje v kasační stížnosti (UN Convention against corruption – Civil society review: Ukraine 2011 a Trafficking in persons report 2012, US Department of State) měla navrhnout jako důkaz ve správním řízení, popř. v řízení před krajským soudem. V řízení o kasační stížnosti k nim Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout. Z napadeného rozhodnutí žalovaného je navíc zřejmé, že byla dostatečně zjištěna politická a bezpečnostní situace na Ukrajině včetně stavu dodržování lidských práv. Žalovaný vycházel z Informace MZV ČR ze dne 19. 1. 2010, č. j. 129871/2010-LPTP, Informace MZV ČR ze dne 7. 12. 2011, č. j. 121230/2011-LPTP, Informace MZV ČR ze dne 19. 9. 2012, č. j. 113285/2012-LPTP, Zprávy MZ USA ze dne 24. 5. 2012 o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2011, Informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ze srpna 2012 a z informací Infobanky ČTK o Ukrajině ze dne 6. 6. 2013.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[26] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[27] Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupkyní stěžovatelky, která jí byla soudem ustanovena k ochraně jejích práv, hradí hotové výdaje a odměnu za

pokračování

zastupování stát. Ustanovená zástupkyně stěžovatelky, Mgr. Eva Krahulíková, advokátka se sídlem Ke Skalkám 3080/58, Praha 10 - Záběhlice, provedla ve věci dva úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc, (dále jen „advokátní tarif“) a písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] spočívající v sepsání doplnění kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby zástupkyni stěžovatelky náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3 400 Kč. Zástupkyně stěžovatelky pro řízení o kasační stížnosti soudu nedoložila osvědčení o registraci k DPH. K nákladům řízení o kasační stížnosti tedy daň z přidané hodnoty přičíst nelze. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 6 800 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2015

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu